

Posudek oponentky na diplomovou práci

Název práce: Využití tabletů ve výuce

Autorka práce: Bc. Eliška Habartová

Vedoucí práce: PhDr. Pavla Nečasová, Ph.D.

Akademický rok: 2017

Předložená diplomová práce autorky Bc. Elišky Habartové si klade za cíl ukázat možnosti efektivního využívání tabletů ve výuce cizích jazyků, potažmo jazyka německého. Důraz je kladen na pozitivní přístup učitelů k využívání elektronických médií, konkrétně k využívání tabletu v rámci hodin německého jazyka. Přínosem práce jsou výukové aplikace speciálně vytvořené pro němčinu, které by mohly sloužit jako příklady didakticky funkčně zvládnutého začleňování tabletů do výuky, což by v konečné fázi mohlo vést ke zvýšení frekvence jejich efektivního využívání (na základě prezentovaného ověření nejsou tablety v rámci výuky německého jazyka plně využívány).

V teoretické části práce autorka vymezuje pojem informační a komunikační technologie (dále jen ICT), představuje obecně jejich využívání a specifické možnosti práce s ICT ve vyučovacím procesu (dále jen ICTE). Doporučuji srovnat vymezení kompetencí v kurikulárních dokumentech a pozičních materiálech MŠMT. S těmi pak úzce souvisí požadavek digitální gramotnosti žáků pro 21. století.

Autorka na základě prostudované literatury představuje jednotlivé vývojové etapy vstupu ICT do výuky (viz. např. programované učení a jeho praktické využívání v 60. letech 20. století až po současné využívání ICT např. v rámci sociálních sítí). Autorka Bc. Habartová se podrobněji zabývá jednou z oblastí, která bezprostředně zasahuje do výuky v podstatě všech předmětů, tedy i německého jazyka, tj. využitím ICTE jako prostředku k podpoře výuky a k aktivizaci procesu učení. Charakterizován je rovněž e-learning a m-learning jako komplexní systém běžně využitelný ve vyučovacím procesu; uvedeny jsou jeho klady a zápory, resp. omezení. Z publikace Neumajera vybrala autorka pět, dle jejího názoru, nejzásadnějších nevýhod. Z hlediska aspektu výchovně vzdělávacího lze spatřovat při využití mobilních technologií tři zásadní nevýhody: častá absence didaktického zpracování obsahu; možnost podvádění; zneužití pro kyberšikanu. V souvislosti s negativními vlivy by možná stálo za úvahu uvést blíže zdravotní a psychomotorické problémy, návykovost, resp. závislost dětí na ICT (působení digitálních her, surfování po internetu).

V kapitole 4 popisuje autorka tablety, včetně jejich základních technických parametrů, a uvádí nejvíce používané tři operační systémy (iOS, Android a Windows 10) s jejich výhodami a nevýhodami, a to jak pro uživatele, tak pro výuku (viz. Klubal a Kopecký). Mapuje současný stav vybavenosti škol prostředky ITC (zdroje ČŠI). Co se tabletů týče, přístup k nim má cca 6% základních škol, podobná situace je u středních škol. Z provedeného šetření bylo zjištěno, že pořizování tabletů pro žáky není, dle názoru vedení škol, prioritou. Pokud ano, tak spíše pro učitele, než pro žáky. Školy se obecně soustřeďují na inovaci stávajících ICT (počítačů a notebooků) a pořizování softwaru pro učitele (samozřejmě jsou ve výsledcích šetření patrné jisté nuance mezi základními a středními školami).

Subkapitola 4.2.2 představuje vybrané projekty v rámci celostátní akce MŠMT iniciované tehdejším ministrem Chládkem „Tablety do škol“ realizované od roku 2013, ze kterého se odvíjely další regionální projekty „Vzděláváme pro budoucnost“, „Škola na dotek“, „Škola dotykem hravě“ a další. Na základě zveřejněných výsledků pilotního ověření se ukázalo, že vedle získávání nových poznatků, zkušeností a dovedností má využívání tabletů ve výuce pozitivní účinek na zvýšení motivace, vede k posílení samostatnosti žáků a umožňuje individualizaci výuky.

Autorka diplomové práce Bc. Eliška Habartová využila nashromážděných poznatků z výše uvedených projektů a představila čtyři možné scénáře využívání tabletů v rámci školní výuky (subkapitoly 4.2.3 a další). Zajímavé v práci uvedené názory autorů: Neumajer, Kopecký, Černý na využívání tabletů ve jsou školách, které autorka sumarizovala za účelem představit některé jimi formulované předsudky. Ocenit lze polemiku autorky Habartové s uvedenými předsudky/mýty, které se v souvislosti s ITCE vyskytují (co se týče názoru Kopeckého, že: *...tablety do škol jsou jen rozkrádáním veřejných rozpočtů*, by bylo třeba zaujmout jednoznačné stanovisko).

V subkapitole 4.3 se autorka diplomové práce odvolává na e-learningový kurz pro výuku němčiny vytvořený Hanou Noskovou. Vybrané výukové aplikace zahrnují oblast jak jazykových prostředků, řečových dovedností, reálií a didaktických her, tak doprovodné programy k učebnicím. Diplomantka připojuje k vybraným aplikacím stručné (a výstižné) komentáře.

Praktická část diplomové práce se zaměřuje na průzkum, jak dalece jsou využívány ve výuce tablety. Autorka zvolila dvě výzkumné metody: dotazníkové šetření a akční výzkum. Do celkového hodnocení byly rovněž zahrnuty výsledky pilotního ověřování s následným vyhodnocením projektů. Dotazníkové šetření bylo realizováno ve školách zapojených do projektu „Škola na dotek“, a to jak u žáků, tak učitelů. V rámci akčního výzkumu byla vytvořena koncepce vyučovací hodiny, která byla odučena ve více třídách. S charakteristikou, výběrem výzkumného vzorku, koncepcí hodin, jakož i s výsledky výzkumu obou koncepcí, lze souhlasit.

Z vyhodnocení dotazníků pro učitele vyplývá, že tablety jsou využívány ve výuce jazyků jen z cca 63%, co se frekvence týče, tak 46% dotázaných využívá tablet několikrát za pololetí, nejvíce používanou aplikací jsou internetové stránky. Autorka se snaží rozkrýt příčiny kvantitativně nízkého využívání tabletů. Otázkou je, zda učitelé jsou dostatečně obeznámeni s možnostmi, které obecně ITC nabízejí, a zda je dostatečné množství vhodných materiálů pro výuku cizích jazyků. U žáků byly výsledky šetření optimističtější. Práce s tabletem je baví a polovina žáků by chtěla s ním pracovat častěji. Tablet považují za dobrou výukovou pomůcku.

Závěrem: Diplomová práce je psána česky, obsahuje abstrakt a klíčová slova v češtině i v angličtině, český závěr a resumé v němčině. Rozsah práce je 91 stran včetně bibliografie. Práce je doplněna 3 přílohami.

Autorka při zpracování své diplomové práce vycházela z rozsáhlého souboru odborné literatury, včetně internetových zdrojů, obeznámila se dostatečně s aktuálními materiály a dokumenty, které souvisí s danou problematikou. Diplomovou práci Bc. Elišky Habartové doporučuji k obhajobě a navrženým hodnocením v **y b o r n ě**.

Otázky k obhajobě:

1. Objevuje se požadavek na zvládnutí ICT v kutikulárních dokumentech? Upřesněte, co je obsahem Metodického portálu RVP k projektu „Vzděláváme pro budoucnost“?
2. Objasněte prosím, zda patří, nebo nepatří notebook k mobilním technologiím (str. 17 versus str. 18)? Je tzv. dotykové ovládání tím rozhodujícím kritériem, nebo mobilita přístroje?
3. Prosím uveďte, jak vznikaly standardizované dotazníky?

PaedDr. Dagmar Švermová

V Praze dne 4. srpna 2017

